

Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή I (2025)

ΤΜΕΤ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μάθημα 1^ο

Μόνικα Ανδριανοπούλου

«Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή» I-IV...

...Γιατί;

⇒ Συστηματοποίηση μουσικής εκπαίδευσης από τα τέλη 18^{ου} - 19^ο αι. και
εξής => χωρισμός μουσικής εκπαίδευσης σε επιμέρους τομείς

⇒ Σύγχρονη μουσική εκπαίδευση δίνει έμφαση εξ' αρχής στη μουσική
ανάγνωση => μένουν πίσω άλλες δεξιότητες (αντίθετα με τον τρόπο
εκμάθησης της γλώσσας)

Η εκμάθηση της μουσικής

❧ ξεκινάει από τη βιολογία μας, που επιτρέπει να αντιλαμβανόμαστε και να παράγουμε μουσική,

❧ εξελίσσεται μέσα από την αυθόρμητη αφομοίωση μουσικών στοιχείων από το περιβάλλον με τρόπο φυσικό και αβίαστο, και τέλος

❧ εμπλουτίζεται και οργανώνεται πιο συνειδητά με την οργανωμένη εκπαίδευση.

<https://www.youtube.com/watch?v=3fEy9g2T1l8>

(Victor Borge, 1909-2000)

Βασικοί στόχοι της «Άσκησης Ακοής» I

► Θεωρία: Επανάληψη και παγίωση θεωρητικών γνώσεων (διαστήματα, κλίμακες, οπλισμοί)

► Ακουστική αφομοίωση, εσωτερική ακοή, απαγγελία/τραγούδι, και καταγραφή των παρακάτω:

1. **Διαστήματα**: Μελωδικά και αρμονικά
2. **Βαθμίδες κλιμάκων**: Μείζονας και ελασσόνων κλιμάκων
3. **Μελωδία**: Μονοφωνικές, τονικές μελωδίες που παραμένουν στην ίδια τονικότητα
4. **Συγχορδίες**: Τρίφωνες: μείζονες, ελάσσονες και ελαττωμένες συγχορδίες, σε όλες τις θέσεις
5. **Αρμονία**: Αρμονικές διαδοχές που παραμένουν στην ίδια τονικότητα. Τύποι πτώσεων
6. **Ρυθμός**: Διμερής έως τετραμερής υποδιαίρεση του παλμού (παλμός=τέταρτο, μισό, ή όγδοο), και παρεστιγμένες αξίες (απλά και διπλά παρεστιγμένα, με ακέραιη ή υποδιαιρεμένη την συμπληρωματική τους αξία). Σύνθετα μέτρα (6/8, 9/8, 12/8)

Μαθήματα - Εξετάσεις

- 13 εβδομάδες διδασκαλίας, με 10 υποχρεωτικές παρουσίες
- Οι εξετάσεις χωρίζονται σε γραπτές και προφορικές. Εφόσον ο βαθμός και στα δύο μέρη της εξέτασης είναι πάνω από την βάση (5), συμψηφίζονται οι δύο βαθμοί
- ‘Τεστ προόδου’ στο τέλος του εξαμήνου: ισοδυναμεί με τη γραπτή εξέταση εξαμήνου

Άνθρωπος και μουσική...

«Είμαστε μουσικά όντα: η ιδιότητα αυτή είναι βασικό μέρος της ανθρώπινης κατασκευής μας. Υπάρχουν ειδικές περιοχές στον ανθρώπινο εγκέφαλο, που οι βασικές λειτουργίες τους σχετίζονται με την επεξεργασία τής μουσικής.»

(‘*We are musical*: it is part of our basic human design. The human brain has specialist areas whose prime functions are networked for musical processing’) (Welch 2005, σ.117).

«Πολλοί άνθρωποι θεωρούν λανθασμένα ότι η διαισθητική συμπεριφορά είναι έμφυτη. Αυτό αποτελεί θεμελιώδη πλάνη. Σε κάθε τι που εξασκούμε σταθερά, επέρχεται κάποια στιγμή ένας αυτοματισμός.»

(‘Many people mistakenly assume that intuitive behavior must be innate. This is a major fallacy. Any well-practised habit eventually becomes automatic’) (Sloboda 2005, σ.268).

Κάποια 'υλικά' του μουσικού ήχου...

Μελωδία/κλίμακες/κούρδισμα

Αρμονία-Συνηχήσεις

Άρθρωση

Ρυθμός/Μέτρο

Tempo

Ένταση

Δομή/φόρμα

Ηχόχρωμα/χροιά

Υφή

Θέση στον χώρο

=> Μουσικό ύφος/στυλ

=> Μουσική 'διάθεση'
/'χαρακτήρας'

♪ Μουσικά παραδείγματα:

1. Paul Horn (1930-2014): *Potala palace*
(<https://www.youtube.com/watch?v=nbk9-ABRhhk>)
2. Ralph Vaughan Williams (1872-1958): *Symphony No.2 (The London)*
(https://www.youtube.com/watch?v=A_jlBCaLxUc&t=11s)